

01.07.2023

Erfaringsrapport

«Øvelse Fjellrev» - 08.juni 2023

Rapport skrevet av: Hege Lysholm

SENIORRÅDGIVER BEREDSKAP, OPPLAND OG HEDMARK RØDE KORS

Innhold

Forord	2
Mål	2
Metode og kildemateriale	2
Planlegging av RK – involvering	2
Om øvelsen	3
Scenario.....	3
Øvingsmål Røde Kors	3
Sentrale erfaringspunkt	4
Samvirket - Overordnet	4
SAR – (Søk og redning) - Lesjaskogvatnet	4
EPS – (Evakuerte- og pårørendesenter) - Toftemo	5
Samband – Lesjaskogvatnet.....	5
Vedlegg	7
Vedlegg 1: Øvingsdirektiv Øvelse Fjellrev – Røde Kors sin del.	7
Vedlegg 2 – Evalueringsskjema for observatører EPS.....	9
Vedlegg 3 – Evalueringsskjema for observatører SAR	10

Forord

Røde Kors i Innlandet ble invitert til å delta på samvirkeøvelse «Fjellrev» i Lesja/Dovre torsdag 08.juni 2023. Invitasjonen kom gjennom vår plass i Politiets Øvingsutvalg. Medvirkende etater og organisasjoner var også Politiet, Brann, Sykehuset, Sivilforsvaret, Forsvaret, HV 05, Statsforvalter, RVTS Øst, Lesja og Dovre kommune og Radio Relæ Liga.

Øvelsen gikk over to døgn fra 07. – 08.juni 2023, hvor det første døgnet var tilrettelagt for gradert informasjon og dermed for politi, HV05 og Forsvaret. Røde Kors sin deltakelse var da på dag 2 med inndeling i en SAR-del (Søk og Redning) og en EPS-del (Evakuerte- og pårørendesenter).

Oppland og Hedmark Røde Kors deltok med totalt 45 mannskap: 1 ansatt og 3 frivillige i øvingsledelse/evaluatorer + 2 evaluatorer på EPS, 11 mannskap på EPS, 23 mannskap på SAR og 5 markører fra RØFF.

Denne erfaringsrapporten er forfattet av Hege Lysholm, Beredskapsrådgiver for Hedmark og Oppland Røde Kors i samarbeid med øvingsledelse for Røde Kors under øvelsen; Eivind Bjørnsgaard, Områdeleder Hjelpekorps Nord-Gudbrandsdalen, Asbjørn Espeseth, Nestleder Lesja Røde Kors og Bjørn Midtskog, Fagleder Vann Oppland Røde Kors.

Dette er ikke er konkluderende eller uttømmende rapport, men kun en sammenfatning av innhentet materiale og vurderinger fra observatører og frivillige.

Mål

Erfaringsrapporten har som formål å belyse de viktigste erfaringene fra øvelsen for Oppland og Hedmark Røde kors, slik at vi er bedre rustet til å håndtere fremtidige uønskede hendelser og kriser og vår rolle i samvirket. For mer utdypende evaluering for samvirkeøvelsen viser vi til evalueringsrapporten fra øvingsutvalget i Innlandet

Metode og kildemateriale

For evaluering ble det innhentet erfaringsrapporter fra frivillig mannskap som deltok og rapporter fra øvingsledelsen i tillegg til to evaluatorer på EPS, Margrete Taarud, leder ressusgruppe beredskap, Oppland Røde Kors og Svein Solli, leder ressursgruppe beredskap Hedmark Røde Kors.

Planlegging av RK – involvering

Øvingsutvalget fordelte planlegging av øvelsen i plangrupper, hvor Røde Kors deltok i de gruppene som var relevante for vår deltakelse. Siden mye av plangruppemøtene ble gjennomført på dagtid, ble det besluttet at ansatt beredskapsrådgiver deltok i alle grupper/møter for å sikre informasjonsflyt. I tillegg til deltakelse på plangrupper for samvirket ble det gjennomført tre fysiske og to digitale interne planleggingsmøter.

Plangruppe SAR: Bjørn Midtskog, Fagleder Vann Oppland Røde Kors, Eivind Bjørnsgaard, Områdeleder Nord-Gudbrandsdal og Hege Lysholm, Beredskapsrådgiver

Plangruppe EPS: Asbjørn Espeseth, Nestleder Lesja Røde Kors og Hege Lysholm, Beredskapsrådgiver

Plangruppe Samband: Stian Egge, Fagleder Samband Oppland Røde Kors og Hege Lysholm, Beredskapsrådgiver (denne gruppen ble satt opp, men det ble ikke gjennomført møter)

Om øvelsen

Øvelsen ble gjennomført som en fullskala samvirkeøvelse med RK-mannskap på taktisk nivå og operativt nivå. Den var realistisk, ble gjennomført med aktivt spill. Grunnet reiseavstand mellom skadested og evakuerte- og pårørendesenter ble det besluttet å kjøre separate øvelser, men med sammenfallende scenario. For å ikke bruke unødvendig reisetid fra varsling til oppstart ble det også besluttet om felles fremskutt depo for oppmøte.

Oppmøte for skadested var Lesjaverk stasjon, ca 10 minutter reise fra skadested og det ble kjørt tidsstyrt avreise for å hindre opphopning av utsett av båter og bedre muligheter for tildeling av oppgaver for mannskap.

Oppmøtested for evakuerte- og pårørendesenter var Toftemo Turiststasjon med felles informasjon for mannskap før øvelsesstart.

Scenario

Et firma på omtrent 60 ansatte har firmatur hvor de er delt i to ulike grupper for aktivitet. 21 ansatte er reist til Lesjaskogvatnet for å padle kano, fordelt på 8 kanoer og resten av de ansatte er på gåtur i Grimsdalen. Været ved oppstart er grått og med lett bris av skiftende retning.

Etter et par timer er padlerne spredt over et relativt stort område grunnet varierende padleferdigheter, og ikke alle har kontakt med de andre padlerne. Brått slår været om til kraftig østavind og padlerne får store problemer. Flere kanoer velter og de som kommer seg i land er spredt over et stort område. Gjengen på gåtur i Grimsdalen har også spredt seg, da noen ønsket å gå lengre tur, mens andre kjører innom flere steder med bil. Det er dårlig mobildekning, og de får derfor beskjed om hendelsen på Lesjaskogvatnet på litt ulike tidspunkt og fra ulike kilder – først sms og mobilsvar-meldinger fra noen av de som har kommet seg i land. Alle disse kommer seg selv etter hvert til EPS på Toftemo i flere puljer. I tillegg er det andre pårørte familier som er på hytte i Gudbrandsdalen og bopel på Lillehammer som ankommer EPS utover formiddagen.

SAR Lesjaskogvatnet: Her ble øvelsen kjørt med de savnede på Lesjaskogvatnet.

EPS Toftemo: Her ble øvelsen kjørt med både de evakuerte, berørte kollegaer og familier

Øvingsmål Røde Kors

ØVINGSMÅL OVERORDNET: Å øve samvirket på skade-/søksområde og EPS, å øve kriseledelse når både hjelpekorps og beredskapsvakter deltar i øvelse, gi alle frivillige mulighet til å øve på, og oppnå god erfaringslæring og videreføre og implementere erfaringer i fremtidig oppdragsløsning

ØVINGSMÅL SAR: Å øve rutiner og gjennomføring av søk i vann under krevende forhold, å øve rutiner og gjennomføring av strandsøk og å øve bistand Skadested i samvirket

ØVINGSMÅL EPS: Å øve Røde Kors mannskap i samvirket med eksterne og interne aktører i forhold til kjennskap og rollefordeling ved bistand på EPS, å øve bistand til psykososial støtte og andre relevante oppgaver ved EPS i samvirke med kommunalt kriseteam og Politi, å øve intern kriseledelse og kommunikasjon for beredskapsvakter og mellom hjelpekorps og beredskapsvakter og å øve beredskapsvakter for Røde Kors til å bli tryggere i rollen som frivillig ved større hendelser

ØVINGSMÅL SAMBAND: Å øve kommunikasjon og informasjonsflyt ved bortfall av e-kom og å øve kriseledelse i samvirket og sambandskommunikasjon

Sentrale erfaringspunkt

Det er stor nytteverdi i å delta i denne formen for samvirkeøvelser for Røde Kors. Både for forbedring av samarbeid under reelle hendelser, og ikke minst for at alle aktører samlet får et bredere helhetsbilde av hvem som kan bidra med hva i et større beredskapsperspektiv både lokalt og regionalt.

Her gir vi en kort oppsummering av de erfaringspunkter som har kommet inn fra både deltakende mannskap, observatører og vår interne øvingsledelse. Vi velger å oppsummere med 2-3 punkter for suksessfaktorer og det samme på erfaringspunkter som kunne fungert bedre.

Samvirket - Overordnet

Overordnet mål for Røde Kors var å øve sammen med samvirket i forhold til kriseledelse, roller og gjennomføring både på skadested og evakuerte- og pårørendesenter. I dette ligger det også involvering i planlegging, organisering og gjennomføring av samvirkeøvelser.

Suksessfaktorer

1. Deltakelse og involvering i øvelsesplanlegging ga våre frivillige muligheter til å delta og involveres i alle elementer av øvelsen. Vi hadde frivillig involvering i planlegging/spillstab, evaluatører/observatører, mannskap på både SAR og EPS og markører.
2. Kombinasjonen med frivillige lokalt og det å ha en ansatt i vår øvingsstab når det er så mange aktører involvert på fylkesnivå og med så mange ulike elementer har vært avgjørende for å holde «trådene samlet» og sikre informasjon ut til frivilligheten utover Nord-Gudbrandsdalen.
3. Effekten av synliggjøring av vår totale beredskapsevne og ressurser ovenfor fylkets beredskapsaktører og samarbeidet internt på tvers av distrikt, lokalforeninger og fagområder har vært bra.

Erfaringspunkt og anbefalinger

1. Kommunikasjonen og informasjonsdeling av status og planlegging har i noe grad foregått meget lokalt. Med bedre kommunikasjon kunne flere ha bidratt til å løse utfordringer som dukker opp underveis. Dette kunne forhindre forsinkelsen for oppstart av øvelsen.
2. Siden dette er en samvirkeøvelse, så foregår mye av planlegging og også selve øvelsen på dagtid, noe som er utfordrende for frivilligheten i forhold til muligheten for deltakelse og involvering.
3. Bedre involvering og deltakelse fra andre FORF-aktører hadde vært en fordel. FORF var informert om øvelsen, men i ettertid kan reaksjoner tyde på at informasjonen ikke var tilstrekkelig for involvering og deltakelse av flere aktører.

SAR – (Søk og redning) - Lesjaskogvatnet

Øvingsmål mål for Røde Kors i SAR-delen av øvelsen var å øve gjennomføring av søk i vann under krevende forhold, øve rutiner og gjennomføring av strandsøk langs land og øve bistand i samvirket på aksjon inkludert ILKO.

Suksessfaktorer

1. Tydelig og god utvikling i kommunikasjon og rollefordeling i ILKO underveis i øvelsen. Gode justeringer under gjennomføring av statusmøter i ILKO.
2. Meget godt samarbeid mellom mannskap fra Røde Kors og Brann ute i aktivt søk på vann.
3. Søk langs land fungerte meget godt og rutiner, oppfølging og retningslinjer fungerte.

Erfaringspunkt og anbefalinger

1. Noen utfordringer i kommunikasjon og rollefordeling i ILKO førte til forsinkelser med å få mannskap ut i søk, spesielt på vann. Som eksempel tok det over en time fra innmeldt observasjon om person observert i vannet til søkslag ble sendt ut. ILKO burde vært flyttet innendørs eller til annen mer skjermet lokalisering. Visuell og verbal støy bidro til problemer med god sirkelkommunikasjon.
2. Søk på vann burde vært iverksatt raskere for mer effektivt søk. Uklarheter i ordre fra ILKO, ulikt stammespråk og uklare rollefordelinger forårsaket forsinkelser.
3. Flere øvingselement for søk langs land kunne i større grad vært lagt inn i øvelsen for bedre øvingseffekt. Her er RK-frivillige så rutinerne og gode øvet at det gjerne kunne vært lagt inn mer utfordrende øvingselementer.

EPS – (Evakuerte- og pårørendesenter) - Toftemo

Øvingsmål mål for Røde Kors i EPS-delen av øvelsen var å øve våre omsorgsfrivillige i rollen som beredskapsvakter i bistand til psykososial støtte og andre relevante oppgaver i samvirke med kommunalt kriseteam og Politi, øve intern kriseledelse mellom hjelpekorps og beredskapsvakter og å øve beredskapsvakter for Røde Kors til å bli trygghet i rollen som frivillig ved større hendelser.

Suksessfaktorer

1. Det ble gjennomført en opplærings-/informasjonskveld i samarbeid med Lesja og Dovre Brannvesen for de frivillige i forkant og dette bidro til god trygghet og felles forståelse av hva og hvordan et EPS-driftes.
2. De frivillige utførte sine tildelte oppgaver meget godt, og bidro til kommunens bistand. Leder for Lesja Røde Kors hadde god kommunikasjon med KO og bidro til god fordeling og ivaretagelse av frivillige. Tydelig og god kommunikasjon og omfordelinger av oppgaver underveis når behovene endret seg på de ulike stedene.
3. Våre frivillige opplevde god øvingseffekt og samarbeidet med kommune og politi har bidratt til bedre felles forståelse av Røde Kors som kapasitet som bistand til kommunene utover søk og redningsoppdrag.

Erfaringspunkt og anbefalinger

1. Øvingselementet med intern kriseledelse mellom hjelpekorps og beredskapsvakter falt bort da øvingen ble delt i to ulike øvingsfelt fordelt på Lesjaskogvatnet og Toftemo. Det ble da ikke noe sammenfallende kriseledelse intern mellom hjelpekorps og beredskapsvakter.
2. Det opplevdes som noe kaotisk i samarbeidet mellom kommunalt kriseteam og Røde Kors frivillige i startfasen, og noe mer ressurser fra Politi til stede bidra til dette.
3. Frivillige som ble satt til bistand på registreringssystem for evakuerte og pårørende skulle gjerne hatt bedre opplæring i dataprogrammet for å kunne forhindre forsinkelser og feil i registrering.

Samband – Lesjaskogvatnet

Øvingsmål mål for Røde Kors i samband-delen av øvelsen var å øve kommunikasjon og informasjonsflyt ved bortfall av e-kom og å øve kriseledelse i samvirket og sambandskommunikasjon

Suksessfaktorer

1. God sambandskontroll og kommunikasjon – fungerte som det skulle internt

2. Radio Relæ Ligaens kompetanse og innspill underveis med sporing og under bortfall av nødnett fungerte meget godt.

Erfaringspunkt og anbefalinger

1. Planleggingsgruppen for denne delen av øvelsen kom enten aldri i gang, eller Røde Kors ble ikke involvert. Dermed ble ikke øvingseffekten av dette så høy som den kunne vært.
2. Ulikt stammespråk for beredskapsaktørene over samband førte til forvirring, blant annet rundt «kallenavn» på båter ute i søk.
3. Elementet med bortfall av nødnett og overgang til DMO kom ikke godt nok frem og ut til mannskap og dette elementet fikk man derfor ikke så god øvingseffekt på.

Vedlegg

Vedlegg 1: Øvingsdirektiv Øvelse Fjellrev – Røde Kors sin del.

Sist oppdatert 09.05.2023 av beredskapsrådgiver, Hege Lysholm

Øvelsens navn:	ØVELSE FJELLREV – Røde Kors sin del
Tid og sted for øvelsen:	Lesja/Dovre 15.mai 2023 – Fagdag Dombås 08.juni 2023 – Øvelsesdag 2
Bakgrunn for øvelsen:	Øvelsen planlegges av Øvingsutvalget i Innlandet Røde Kors deltar som aktør gjennom FORF og dette direktivet er for Røde Kors i Innlandet sin del av øvelsen.
Øvingsform med beskrivelse:	Fullskalaøvelse Samvirket: Øvelse Fjellrev 08.juni 2023
Øvingsledelsens organisering:	Øvelsen planlegges av Øvingsutvalget i Innlandet med planleggingsgrupper for SAR, EPS, SAMBAND og GRADERT INFORMASJON (sistnevnte gruppe gjelder ikke RK sin deltakelse). Oppland Røde Kors deltar med representanter i følgende grupper: Plangruppe SAR <ul style="list-style-type: none">- Fagleder VANN: Bjørn Midtskog- Områdeleder Nord-Gudbrandsdal: Eivind Bjørnsgaard- Fagrådgiver Beredskap; Hege Lysholm Plangruppe EPS: <ul style="list-style-type: none">- Nestleder Lesja Røde Kors: Asbjørn Espeseth- Fagrådgiver Beredskap; Hege Lysholm Plangruppe Samband: <ul style="list-style-type: none">- Fagleder Samband: Stian Egge- Fagrådgiver Beredskap; Hege Lysholm
Spillstaben	Øvelsen og spillstab styres av Øvingsutvalget
Hensikt med øvelsen:	Øvelsen gjennomføres i Samvirket – Politi, HV, Siviltforsvar, Helse, Brann og FORF (V/ Røde Kors og Radio ReleLiga)
Øvingsmomenter	Samvirke i håndtering med frivillige fra både hjelpekorps og beredskapsvakter, på tvers av foreninger og våre distrikt. <ul style="list-style-type: none">- Kommunikasjon og kriseledelse med samvirket og internt
Øvingsmål:	FØLGER ØVINGSDIREKTIV FOR ØVELSEN FRA ØVINGSUTVALGET I INNLANDET Røde Kors interne øvingsmål: ØVINGSMÅL OVERORDNET <ul style="list-style-type: none">- Å øve samvirket på skade-/søksområde og EPS- Å øve kriseledelse når både hjelpekorps og beredskapsvakter deltar i øvelse- Gi alle frivillige mulighet til å øve på, og oppnå god erfaringslæring- Videreføre og implementere erfaringer i fremtidig oppdragsløsning ØVINGSMÅL SAR <ul style="list-style-type: none">- Å øve rutiner og gjennomføring av søk i vann under krevende forhold- Å øve rutiner og gjennomføring av strandsøk

	<ul style="list-style-type: none"> - Å øve bistand Skadested i samvirket <p>ØVINGSMÅL EPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Å øve Røde Kors mannskap i samvirket med eksterne og interne aktører i forhold til kjennskap og rollefordeling ved bistand på EPS - Å øve bistand til psykososial støtte og andre relevante oppgaver ved EPS i samvirke med kommunalt kriseteam og Politi. - Å øve intern kriseledelse og kommunikasjon for beredskapsvakter og mellom hjelpekorps og beredskapsvakter - Å øve beredskapsvakter for Røde Kors til å bli tryggere i rollen som frivillig ved større hendelser <p>ØVINGSMÅL SAMBAND</p> <ul style="list-style-type: none"> - Å øve kommunikasjon og informasjonsflyt ved bortfall av e-kom - Å øve kriseledelse i samvirket og vår rolle
Indikatorer:	Observatorer benytter observasjonsskjema og bidrar i evaluering i etterkant, deltakende frivillige bidrar gjennom utfylling av evalueringsskjema.
Scenario for øvelsen:	FØLGER ØVINGSDIREKTIV FOR ØVELSEN FRA ØVINGSUTVALGET I INNLANDET
Spillregler:	FØLGER ØVINGSDIREKTIV FOR ØVELSEN FRA ØVINGSUTVALGET I INNLANDET
Evaluering:	<p>FØLGER ØVINGSDIREKTIV FOR ØVELSEN FRA ØVINGSUTVALGET I INNLANDET for ansvarlig for vår del av evalueringen der er: Fagrådgiver Beredskap Hege Lysholm</p> <p>For Røde Kors sine interne øvingsmål observasjon og evaluatorene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ØVINGSMÅL OVERORDNET: Hege Lysholm - ØVINGSMÅL SAR: Bjørn Midtskog og Eivind Bjørnsgaard - ØVINGSMÅL EPS: Asbjørn Espeseth - ØVINGSMÅL SAMBAND: Stian Egge
Kontaktinformasjon til våre aktører under øvelsen:	<p>OVERORDNET: Hege Lysholm, Seniorrådgiver DK, tlf 91547152, e-post: hege.lysholm@redcross.no</p> <p>SAR: Bjørn Midtskog, Fagleder Vann, tlf. 47316696, e-post: bjorn.midtskog@hjerkin.no</p> <p>SAR: Eivind Bjørnsgaard, Områdeleder Nord-Gudbrandsdal, tlf. 48284899, bjons_88@hotmail.com</p> <p>EPS: Asbjørn Espeseth, Nestleder Lesja, tlf 95157084, e-post: asbjorn.espeseth53@outlook.com</p> <p>SAMBAND: Stian Egge, Fagleder Samband, tlf. 90543134, stian.egge@rodekors.org</p>

EVALUERINGSSKJEMA

FOR OBSERVATØRER EPS

ØVINGSMÅL EPS <ul style="list-style-type: none">- Å øve Røde Kors mannskap i samvirket med eksterne og interne aktører i forhold til kjennskap og rollefordeling ved bistand på EPS- Å øve bistand til psykososial støtte og andre relevante oppgaver ved EPS i samvirke med kommunalt kriseteam og Politi.- Å øve intern kriseledelse og kommunikasjon for beredskapsvakter og mellom hjelpekorps og beredskapsvakter- Å øve beredskapsvakter for Røde Kors til å bli tryggere i rollen som frivillig ved større hendelser	ØVINGSMÅL OVERORDNET <ul style="list-style-type: none">- Å øve samvirket på skade-/søksområde og EPS- Å øve kriseledelse når både hjelpekorps og beredskapsvakter deltar i øvelse- Gi alle frivillige mulighet til å øve på, og oppnå god erfaringslæring
---	--

Læringsmoment/kommentarer	
Beskrivelse Hva hendte?	
Evaluering Hva gikk bra? Hva må vi jobbe mer med?	
Refleksjon Hvilken mening/læring kan du trekke ut av opplevelsen?	
Konklusjon Hva kunne vært gjort annerledes? Hvis det skjer igjen, hva vil du gjøre da?	
Oppfølging Er det noe som bør forbedres/endres for at vi kan bli bedre rustet til å håndtere neste hendelse?	

EVALUERINGSSKJEMA

FOR OBSERVATØRER SAR

ØVINGSMÅL SAR	ØVINGSMÅL OVERORDNET	ØVINGSMÅL SAMBAND
<ul style="list-style-type: none"> - Å øve rutiner og gjennomføring av søk i vann under krevende forhold - Å øve rutiner og gjennomføring av strandsøk - Å øve bistand Skadested i samvirket 	<ul style="list-style-type: none"> - Å øve samvirket på skade-/søksområde og EPS - Å øve kriseledelse når både hjelpekorps og beredskapsvakter deltar i øvelse - Gi alle frivillige mulighet til å øve på, og oppnå god erfaringslæring 	<ul style="list-style-type: none"> - Å øve kommunikasjon og informasjonsflyt ved bortfall av e-kom - Å øve kriseledelse i samvirket og vår rolle

Læringsmoment/kommentarer	
Beskrivelse Hva hendte?	
Evaluering Hva gikk bra? Hva må vi jobbe mer med?	
Refleksjon Hvilken mening/læring kan du trekke ut av opplevelsen?	
Konklusjon Hva kunne vært gjort annerledes? Hvis det skjer igjen, hva vil du gjøre da?	
Oppfølging Er det noe som bør forbedres/endres for at vi kan bli bedre rustet til å håndtere neste hendelse?	